

Årsmelding for 25/4 2015 – 23/4 2016 for Forollhogna Villreinvalg

Villreinutvalget har i denne perioden hatt følgende sammensetning:

Hallvard Urset	2542	Vingelen	Leder	
Helge Bjerkset	7387	Singsås	Kasserer	På grunn av sykdom har varamedlem Anita Krigsvoll fungert
Jon Arne Aasen	7383	Haltdalen	Styremedlem	

Fjellstyrekontoret i Holtålen v. Terje Borgos har fungert som sekretariat.

Kontaktperson for de ulike rettighetshavere:

Jaktfelt	Navn	Kontaktperson	Postnr	Postadresse	Antall stemmer
Fo- 10A	Benndalen fjellsameie	Annar Dragmyrhaug	7380	Ålen	2 stemmer
Fo- 3	Budal villreinvalg	Trond Are Berge	7290	Støren	7 stemmer
Fo- 11	Dalsbygda Jaktsameie, Såttåhaugen, Dalbusjøen	Roar Eckermann	2550	Os i Østerdalen	6 stemmer
Fo- 7	Dragås statsallmenning	Trond Are Berge	7290	Støren	2 stemmer
Fo- 8	Haltdalen Søndre	John Arne Aasen	7383	Haltdalen	4 stemmer
Fo- 2A	Hauasetra gr.eierlag	John Knutsen	7391	Rennebu	2 stemmer
Fo- 1	Kvikne Østfjell Villreinvalg	Kristin Lund Austvik	2512	Kvikne	8 stemmer
Fo- 19	Magnilsjøen Setersameie	Jakob Norstad	2500	Tynset	2 stemmer
Fo- 6	Nekjådalen statsallmenning	Trond Are Berge	7290	Støren	3 stemmer
Fo- 4A	Nyådalen jaktfelt	Harald Langrød	7387	Singsås	2 stemmer
Fo- 5B	Nøksjøen jaktvalg	Bjørn Berg	7387	Singsås	2 stemmer
Fo- 5A	Romundhaugen jaktfelt	Svein Fløttum	7387	Singsås	2 stemmer
Fo- 2	Soknedal statsallmenning	Kåre Merket	7288	Soknedal	3 stemmer
Fo- 4C	Styggefjellet	Hans Marius Hegseth	7387	Singsås	1 stemmer
Fo- 12	Vingelen Sameie	Trond Magne Åsheim	2542	Vingelen	6 stemmer
Fo- 9 og 10	Hesjedalen/Holden	Terje Borgos	7380	Ålen	6 stemmer
Fo- 20	Åsmarka	Roar Åsen	7383	Haltdalen	1 stemmer
	Villreinnemnda	Per Ousten	2550	Os i Østerdalen	
	Tynset kommune		2500	Tynset	
	Tolga kommune	Tolga viltneemnd	2540	Tolga	
	Os kommune	Formannskapet	2550	Os i Østerdalen	
	Holtålen kommune	PDL-Hovedutvalg	7380	Ålen	
	Midtre-Gauldal kommune	LNT-kontoret	7290	Støren	
	Rennebu kommune	Landbruk/miljø	7391	Rennebu	
	Rørøskommune		7374	Rørøskommune	
	Fylkesmannen i Hedmark	Pb. 4034	2306	Hamar	

Møter og annen aktivitet

Det har vært avholdt ordinære styremøter, møter i forbindelse med oppsynskorpset og i tillegg har utvalget arrangert ett møte for alle rettighetshaverne i januar 2016. Leder og sekretær deltok videre i årsmøtet i Villreinerådet. Villreinerådet har i løpet av året fulgt opp arbeidet med å få reist et sperregjerde mellom villreinerådet og tamreinerådene på østsiden av Rørosbanen på strekningen Glåmos – Vongravgrenda. Arbeidet startet arbeidet høsten 2014 da ca. 2/3-deler av gjerdet ble reist. Den gjenstående strekning ble slutført sommeren 2015 og gjerdet er nå derfor reist i sin helhet.

Siden jobbaktiviteten til alle i styret har vært hektisk det siste året, har e-post og telefon vært flittig benyttet.

Villreinnemnda er en viktig samarbeidspartner for villreinerutvalget og samarbeidet er fortsatt et meget godt.

Villreinerutvalget mottar etter årlige søknader betydelige midler til ulike forhold innen området.

Villreinerutvalget fikk senhøstes 2012 et tilskudd til gjennomføring av et prosjekt opp mot ungdomsskolene rundt villreinerådet på kr. 100.000,-. Prosjektet ble gjennomført og 6 skoler deltok. Elevene på ett klassetrinn fikk en halv dag med teoretisk undervisning samt 1 dag i villreinfjellet da jakt på villrein sto på timeplanen. Opplegget ble videreført i 2014 med 8 skoler og i 2015 med 7 skoler. Det er nå bevilget ytterligere midler slik at dette arbeidet kan fortsette i 2016. Prosjektet får fortsatt meget god omtale i ulike sammenhenger.

I 2015 var det 60 år siden Forollhogna villreineråde ble reetablert av Landbruksdepartementet samtidig som det var 50 år med dagens fellesorganisering gjennom villreinerutvalget. De to jubileer ble slått sammen og markert den 14. november. Markeringen var lagt til Løvåsen leir (tidligere HV-senter) i Haltdalen. Tidligere medlemmer av arbeidsutvalget var invitert sammen med sentrale samarbeidspartnere i NINA, villreinnemnd, Fylkesmannen i Hedmark, jaktoppsyn og dagens rettighetshavere. Markeringen ble en trivelig sammenkomst der det ble mimret ut i de små timer.

Gjennom et samarbeid med nasjonalparkstyret, villreinnemnda og villreinerutvalget ble det blåst liv i Hognareinen i 2014.

Bladet var klart for salg i midten av november men salget ble ikke som forventet. Det ble derfor ingen ny utgivelse i 2015 men nå har arbeidet startet for å få utgitt et nytt blad i 2016. Navnet er endret til **Forollhogna**, for å få fram at dette ikke bare dreier seg om villrein men om alle aktiviteter innen Forollhognaområdet.

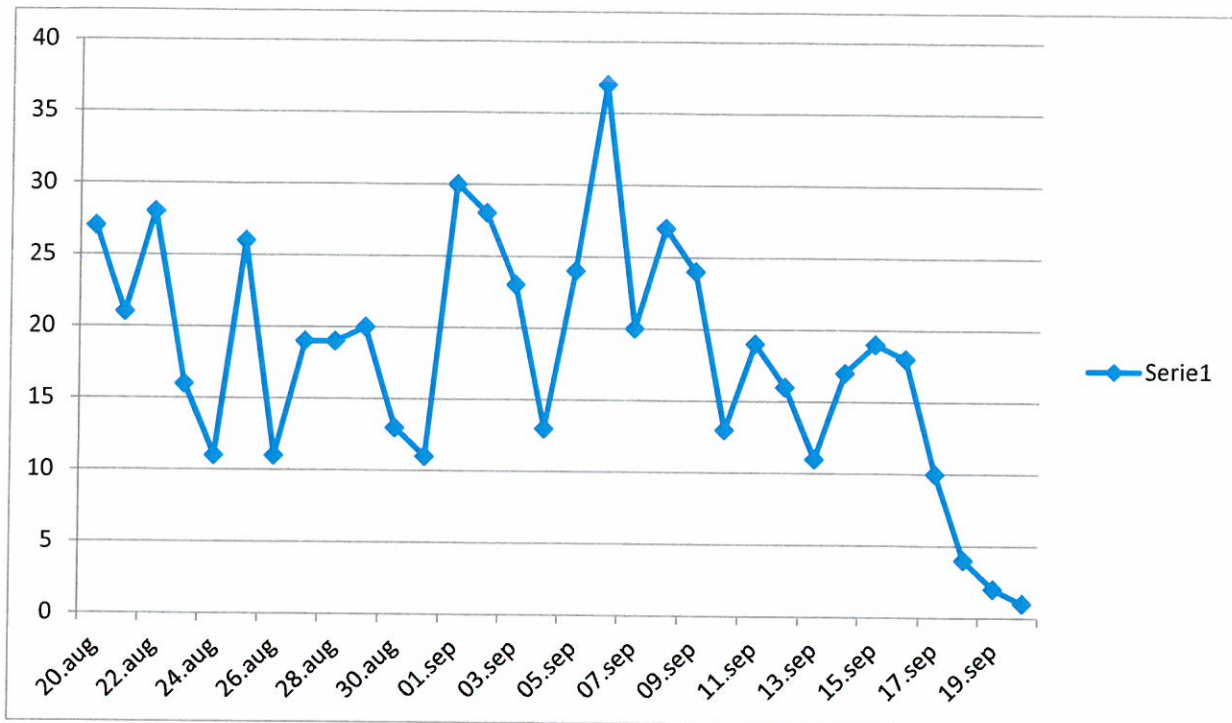
Jakta 2015

På årsmøtet 21/4 2012, ble bestandsplanen med tilhørende avskytningsplan vedtatt. Planen har lagt opp til en vinterbestand på ca. 2000 dyr i løpet av planperioden. For 2015 ble det vedtatt en kvote på 700 dyr. 582 dyr ble rapportert skutt, 83,1 %. I tillegg kommer noen døde dyr (funnet dels i jakta, dels etter jakt) som ikke ble tatt på jaktkort. Det synes imidlertid klart at forråten ikke var noe stort problem i 2015. Beregninger viser at stammen er økende og nå bør være på ca. 2.0 00 vinterdyr.

Fellingsresultater

Fellingsprosenten i villreinerådet har de senere årene vært lavere enn tidligere. Dette har medført at en selv med store kvoter ikke har klart å senke bestanden ned mot vedtatt nivå så raskt som ønskelig. I 2010 og 2011 var det avtale om fellesjakt på store deler av villreinerådet og fellingsprosenten økte til normalt nivå, ca. 90 %. Fellesjaktavtalen fra 2011 ble ikke videreført i 2014 og av årets kvote på 700 dyr ble det skutt 582 dyr, som gir en fellingsprosent på 83,1 %. Resultatet er noe under gammelt godt nivå men svært nær stipulert uttak på 85 %.

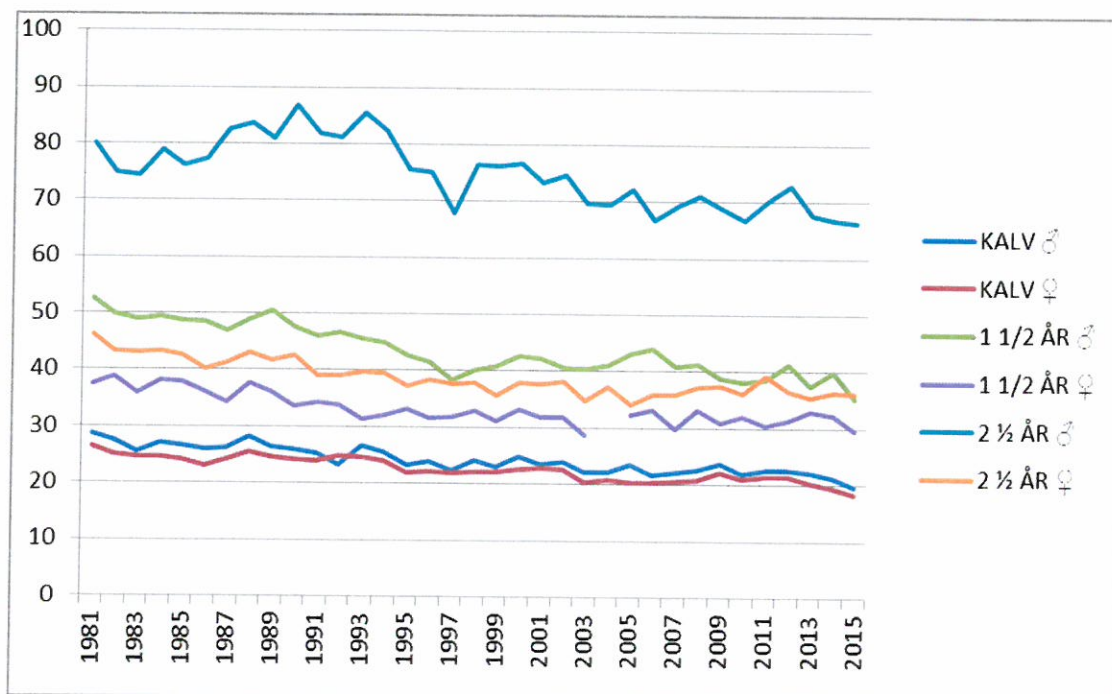
Figur 1: "Felling fordelt på datoer" viser jaktrykket gjennom jaktmånedene. Dette er viktig kunnskap å ha med seg når nye/andre fellesjaktløsninger skal søkes. Fordelingen på fellingsdatoer, figur 1, viser når jegeraktiviteten og suksessen var størst.

Figur 1: Felling fordelt på datoer. (23. og 30.august og 6., 13. og 20. september var søndager)

Vektutvikling.

Tabellen som viser vektutviklingen er utvidet til å omfatte 2015. Tallene viser en synkende vektutvikling for alle grupper utenom bukk 1,5 år og voksne simler. Det er gjennomført endringer i prispolitikk hos enkelte rettighetshavere som synes å ha hatt innvirkning på slaktevektene. Hvor stor betydning dette har for tallene i tabellen vites ikke. Det er rapportert 2 bukker over 100 kilo slaktevekt siste høst.

Figur 2: Vektutvikling i perioden 1980-2015. Fordelt på kjønn og alder.

(Kontrollveing blant større rettighetshavere innført 1995)

I år som foregående år er det alltid noe å forbedre. Sekretæren skal ta sitt ansvar i forhold til sein databehandling, men uten rådataene er det umulig å bli raskt ferdig. Rapportering og kjevebehandling er alltid tilbakevendende utfordringer. Før jakta 2013 ble det vedtatt å engasjere veiestasjonene i større grad for å sikre at riktige opplysninger kommer raskt fram. Dette ble gjentatt i 2014 og også fulgt opp i 2015. Enkelte veiestasjoner har fulgt opp dette på en meget god måte mens andre fortsatt svikter. Det synes riktig å påpeke at dette samarbeidet må prioriteres og villreinutvalget delte høsten 2014 ryggsekker fra Bergans til de som gjorde jobben som beskrevet. Etter årets jakt ble det delt ut regntrekk til de samme ryggsekkene. Opplysningene på jaktkortene må kontrolleres opp mot innleverte kjever for å korrigeres for feilskjæring av blant annet alder på skutt dyr. Etter endt jakt skal kortene oversendes jaktfeltansvarlig som sammen med vedkommende kjevekontrollør fyller ut tilsendt rapporteringsskjema som så sendes inn til sekretariatet for videre statistikkføring. Dette har tatt for lang tid, og vi klarer ikke å overholde fristene fra Direktoratet for naturforvaltning. Likeledes blir arbeidet med rapporteringen til villreinnemnda og SSB like treg. Det skal også sies at de nye villreinkortene ikke var optimale. Dårlig papirkvalitet og ny utforming skapte en hel del problemer. En håper at det blir arbeidet med dette slik at kvaliteten på kortene bedres til høsten.

Villreinutvalget har videre fortsatt arbeidet med å fokusere på riktig jaktutøvelse. Samarbeidet med Pers Naturvideo ble fullført i og med at den planlagte DVD en ble ferdigstilt og delt ut til samtlige jegere høsten 2011 og 2012. Høsten 2015 fikk «nye» jegere sitt eksemplar som et ledd i å sette fokus på jaktutøvelsen. Det har videre vært noe salg til enkeltpersoner i 2015.

Oppsynsrapporten viser at skadeskytingen øket litt siste år men den er fortsatt på lavt og akseptabelt nivå. Arbeidet opp mot god jaktutøvelse vil fortsette.

VILLREINJAKTEN 2015 OPPSYNSRAPPORT.

OMRÅDEBESKRIVELSE.

Forollhogna villreinområde har ifølge driftsplanen et tellende areal på 1.848.181 dekar. Området ligger i fylkene Sør-Trøndelag og Hedmark og består nå totalt av 20 villreinvald i kommunene Rennebu, Midtre Gauldal, Holtålen, Os, Tolga og Tynset etter at 18 terreng i Tynset og Rennebu gikk sammen til et vald i 1999.

Av totalarealet er 864.500 dekar (47 %) statsallmenning og 974.181 dekar (53%) privatområde.

Villreinstammen var vinteren 2013 / 2014 til vel 1.900 dyr, noe som førte til at årsmøtet dette året vedtok en kvote på 700 dyr, det samme som foregående år.

GENERELLE FORHOLD.

Fellingskvoten 2015 var som ovenfor beskrevet på 700 dyr, det samme som foregående år. Fordelingen var på 40 % kalv, 30 % simle, 22 % liten bukk (inntil 3 takker i hver gevirstang) og 8 % stor bukk. Kvoten gav et minsteareal på 2.843 dekar pr. dyr.

Totalt besto oppsynskorpset av 4 faste fjelloppsyn og 12 "faste" deltidsoppsyn. Disse var totalt ute i 130 dager. I tillegg deltok SNO med 2 oppsyn som deltok i oppsynet i 7 dager. Det var ingen fra lensmannsetaten ute på oppsyn i 2015.

Forut for jakten var det en lokal samling i Budalen for samtlige oppsyn i Forollhogna der ulike problemstillinger ble berørt.

Avlønningen av oppsynet skjer ved betaling pr. time utført tjeneste samt godtgjørelse for bruk av bil. Arbeidsgiverne til de faste fjelloppsyn får refundert faktiske utgifter minus refusjon gjennom fjelloven.

Oppsynstjenesten 2015 ble ledet av Terje Borgos, som var budsjett og rapportansvarlig, i samarbeid med Jon Horten, Ingebrigt Storli, Kristin Austvik og Trond Are Berge. Samarbeidet besto i at hver av disse hadde hovedansvaret for utkommandering av oppsynspersonell og den daglige betjening av villreintelefonen hver sin uke.

Oppsynstjenesten er ellers bygd opp omkring et eget lukket sambandsnett med en basestasjon plassert sentralt i området. Radioene som blir benyttet, har i tillegg til de egne oppsynskanalene innlagt jaktradiokanalene til NJFF samt politiets redningskanal. For å kunne oppnå gjensidig kontakt med jegerne lytter oppsynet fast på jaktradiokanal nr. 1 - frekvens 143.900.

Repeateren til Budal sikringsradio var også i drift og dette førte tidvis til støy på frekvensen til villreinoppsynet. Det arbeides med å unngå dette kommende år. Det er også arbeidet for å få ny frekvens slik at en slipper innblanding fra transportfirmaet i Trondheim som benytter samme frekvens som villreinoppsynet.

VILLREINJAKTEN 2015.

Av totalkvoten på 700 dyr ble det skutt 581 dyr, som gir en fellingsprosent på 83 % (90,1 % i 2014). Dette var en gledelig økning av fellingsprosenten, og sammen med avgangen på grunn av fotråte regner en med at veksten i bestanden flater ut.

De skutte dyr fordeler seg mellom de ulike kommuner som følger:

Rennebu - 8 dyr = 80 %. Midtre Gauldal – 167 dyr = 81,1 %. Holtålen - 119 dyr = 86,9 %. Os – 60 dyr = 73,2 % , Tolga - 8174 dyr = 87,1 %. Tynset - 147 dyr = 84,5 %.

I tillegg felte villreinutvalgets jegere 14 av 16 tildelte dyr.

I tilknytning til fellingstallene vil en få bemerke at de fleste rettighetshaverne var raske til å melde inn foreløpige resultater mens det også dette året tok noe tid før detaljene ble klare. Det er videre klart at innleverte kjever må kontrolleres opp mot innleverte kort for å rette opp feilskjæring av kortene. Rettighetshaverne fortsatt gi opplysninger om at det er dyrets faktiske alder det skal skjæres for.

AKTIVITET:

Totalt har 15 + 2 oppsyn utført oppsynstjeneste under jakten 2015.

Oppsynstjenesten 2015 omfatter totalt til sammen 101 dager (141 i -14) i fjellet. Dette er en følge av at budsjettet var strammere dette året. Dyrene var spredt over store deler av villreinområdet gjennom store deler av jakta. Det var derfor ikke spesielt store behov for ekstraordinære avtaler i jaktens siste periode selv om Vingelen også denne høsten lettet på trykket for etternølerne. Fellingen av reinen dette året sank derfor fra 90,1 % til 83,1 %.

Oversikt over antall oppsynsdager i perioden 1999 – 2014.

År.	2000	-01	-02	-03	-04	-05	-06	-07	-08	-09	2010	-11	-12	-13	-14	-15
Dager	85	91	87	59	64	68	62	101	106	112	85	120	127	123	141	101

SKADESKYTING:

Under utøvelsen av oppsynet er det registrert en del forhold som det kan være av interesse å se litt nærmere på.

Når det gjelder skadde dyr, har en sortert ut skader som ikke kan settes i forbindelse med jaktutøvelsen. Det er i 2015 registrert 9 skadeskutte dyr. 8 av disse (1 kalv, 4 simler og 3 liten bukk) er avlivet og tatt på kort mens 1 kalv ble avlivet etter jakta. I tillegg kommer 1 kalv (stangeskade) og 1 liten bukk med ukjent gammel skade avlivet og tatt på kort. 1 storbuk ble funnet død av ukjent årsak. Det er gledelig at forekomsten av fotråte er betydelig redusert, kun mistanke om 3 dyr denne høsten (prøver fra 8 dyr innsendt i 2014).

I 2014 ble det registrert 9 skadde dyr samt at 3 dyr med fotråte ble kassert.

De registrerte skadeskutte og døde dyrene, 2 kalver, 4 simler og 3 liten bukk gir en skadeskytingsprosent på 1,5 %. Tabellen nedenfor viser utviklingen siden 1998, og en ser at det var en gledelig utvikling fram til i 2008. Etter en nedgang i 97 og 98, en liten økning i 99 og 2000, en ny nedgang fram til 2004, en liten økning i 2005, historisk lavt på 0,3 % i 2006 før 0,77 % i 2007, så en markert økning til 2,3 % i 2008 og 2,7 % i 2009 mens den så sank til 2,0 % i 2010, videre til 1,7 % i 2011 for så å øke til 2 % i 2012, nedgang til 1,3 % i 2013, økning til 1,4 % i 2014 og nå til 1,5 % i 2015.

Oversikt over skadde dyr / skadeskytingsprosent 1999 – 2015.

År.	-99	-00	-01	-02	-03	-04	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15
Skadde og døde dyr.	12	15	10	6	3	2	3	1	5	18	21	12	9	10	8	10	9
%	1,6	2,1	1,4	0,9	0,8	0,5	1	0,3	0,77	2,3	2,7	2,0	1,7	2,0	1,3	1,4	1,5 %

Ut over dette kjenner en ikke til andre alvorlige skader på dyr. Det er imidlertid også dette året observert dyr med mindre skader etter brunstkamper og andre ”naturlige” skader.

Fordeling av de skadeskutte dyrene i perioden 1999 - 2015.

	Stor bukk.	Liten bukk.	Simle.	Kalv.
1999	4 stk	1 stk	2 stk	5 stk
2000	6 "	1 "	4 "	4 "
2001	2 "		5 "	3 "
2002		1 "	2 "	3 "
2003		1 "	1 "	1 "
2004	2 "			
2005			2 "	1 "
2006				1 "
2007	1 "		4 "	
2008	1 "	1 "	7 "	9 "
2009	1 "	3 "	5 "	12 "
2010	2 "	2 "	5 "	3 "
2011	3 "		3 "	3 "
2012		1 «	2 «	7 «
2013	3 «		1 «	4 «
2014	1 «	1 «	3 «	4 «
2015		3 «	4 «	2 «

Oversikten må sees i sammenheng med kvoten det enkelte år. Det er klart at dette forhold virker inn på fordelingen av skadeskytingen for de ulike dyregrupper. Statistikken viser et meget dårlig resultat i 2008 og 2009. En slik økning av antall skadde og døde dyr i forhold til foregående år ble da heller ikke akseptert og det ble derfor fokusert på dette før jakta 2010. Før jakt 2011 ble det laget en DVD som berørte problematikken. Denne ble delt ut til alle villreinjegere i 2011, 2012, 2013, 2014 og 2015 og etter det en vet ble den meget godt mottatt.

Jaktavtaler.

Høsten 2015 var også fellesjaktavtalen begrenset til områdene nord for fylkesgrensa med unntak av Soknedal mens Dalsbygda var med av terrengene sør for fylkesgrensa. Grunnlaget for denne avtalen var en omfattende diskusjon under årsmøtet 2012 samt et rettighetshavermøte i Ålen samme år. Som tidligere beskrevet, og som tabellen nedenfor viser var dyrene denne høsten spredt over store deler av området og en fikk en god jakt.

Tabellen nedenfor viser hvor dyrene er skutt de siste 6 år sammen med tildelt antall (gul dekkfarge) på de respektive terreng. For årene 2010 og 2011 er oversikten for dårlig grunnet manglende tilbakemelding til sekretariatet over hvor dyrene faktisk er skutt.

Fortsatt mangler det opplysninger på en del kort, men oversikten sier det meste.

Jaktvald		2015	2014	2013	2012	2011	2010
Kvikne	FO 1	157/174	167/173	110/161	158/149	24	12
Soknedal	FO 2	11/29	18/30	4/27	3/25	7	26
Hauasetra	FO 2A	4/10	0/11	0/9	0/9	1	0
Budal	FO 3	157/98	160/99	101/91	59/84	15	132
Nyådalen	FO 4A	0/12	0/12	0/10	0/10	5	2
Styggefjellet		0/4	0/4	0/3	0/3	0	0
Romundhaugen	FO 5A	0/14	1/14	0/11	0/11	0	0
Nøkksjøen	FO 5B	0/5	0/5	0/4	0/4	0	0
Nekjådalen -	FO 6	2/34	4/36	5/36	0/32	1	0
Dragås Singsås	FO 7					1	0
Haltdalen	FO 8	0/43	0/43	0/40	0/37	0	0
Hesjedal/Holden	FO 9	0/77	2/76	3/70	4/66	2	1
Benndalen	FO 10A	0/13	1/14	0/12	0/11	0	0
Dalsbygda	FO 11	33/82	79/82	35/77	12/70	51	9
Vingelen	FO 12	154/74	147/75	265/70	170/64	134	93
Magnilsjøan	FO 19	11/11	14/12	9/11	9/11	9	0
Åsmarka	FO 20	0/4	0/3	0/3	0/3	0	0
Sum		529	593	532	415	250	275
Totalt skutt		582	631	550	453	535	589

2011- mangler fellingsstedsrapport fra Kvikne, Soknedal, Budal, Nekjådalen, Dragås

2010 - mangler fellingsstedsrapport fra Kvikne, Dalsbygda, Vingelen, Magnilsjøan

Gul dekkfarge viser jaktfeltets tildeling.

Når en ser på skadeskytingene skriver disse seg fra 20. august og utover jakta. Dette året er det spesielt simle og liten bukk det har gått ut over. Mye tyder på at det avfyres skudd på for lange avstander og dyr i fart. Også denne høsten har det vært uforklarlige bomskudd og forklaringen på dette kan ofte være at jegerne ligger for lavt i terrenget slik at kulebanen subber i reinlaven.

KONTROLLER, RAPPORTER OG ANMELDELSER:

Det er i løpet av jakten registrert noen forhold som oppsynet har grepet inn i. Dette dreier seg om 8 OPS-saker (8 i 2014), 2 grensekrenkelsers rapportert til rettighetshaver mens 3 forhold (1 i 2014) er rapportert til politiet (gjennomskytinger som førte til skadde / døde dyr).

De sakene som er oppgjort på stedet omhandler uregelmessighet med kontrollkort og våpenkort.

.Oversikt over antall anmeldelser i perioden 2000 – 2015.

År. 2000	-01	-02	-03	-04	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	
Ant	7	2	3	1	0	0	0	3	6	7	3	3	2	2	1	3

Oversikt over antall kontrollerte jegere 2000 – 2015.

År	2000	-01	-02	-03	-04	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15
Ant.	281	284	267	64	134	131	91	269	243	358	232	350	314	266	322	400
%	35	35	36	16	34	44	30	34	26	40	36	58	52	41	46	57 %

Oversikten viser utviklingen de siste 15 årene. For 2003 og 2004 må en ta med i vurderingen totalkvoten på bare 400 dyr og i 2005 og 2006 på bare 300 dyr. Erfaringene etter disse årene er at det var svært liten jegerkonsentrasjon og at dette virker inn på mulighetene til å kontrollere de som er ute på jakt (sprer seg ut i området). Andelen kontrollerte jegere økte litt i 2007 mens det ble en klar nedgang i 2008. Forut for årets jakt ble det fokusert på at antallet kontroller burde øke og totalt ble det registrert 40 % kontrollerte jegere. Dette sank til 36 % i 2010, men ble bevist øket til 58 % i 2011, nedgang til 52 % i 2012, 41 % i 2013, 46 % i 2014 og nå 57 % i 2015.

Totalt synes det riktig å konkludere med at oppsynet er gjennomført på en forsvarlig måte, men oppsynet har heller ikke dette året fanget opp alle påskytinger og skadeskytinger. Dette er forhold som det må fokuseres videre på under jakta 2016.

Kommentarer fra det enkelte oppsyn.

Det er få kommentarer dette året som går på jaktutøvelsen.

«Problemet» med at jegere bevist har skutt simle på kort for liten bukk ser ut til å ha endret seg etter at jegerkontrakten ble endret og reaksjonen på dette forhold ble skjerpet. Glede over at det har vært lite fotråte å se. Bekymringer over at reinen har tilhold i skogen med påfølgende jakt der. Dette vil en også komme tilbake til under oppsynsmøtet.

Villreintelefonen.

Også denne høsten ble Villreintelefonen for Forollhogna drevet av villreinområdet v. oppsynsledelsen. Det etableres et korttidsabonnement med PersonSvar i regi av Telenor. Vakthavende oppsynsleder la inn opplysninger om reinens bevegelser etter samme mønster som tidligere. Det aktuelle telefonnummer ble bekjentgjort før jaktens begynnelse. Etter det en kjenner til fungerte opplegget meget godt, noe som villreinrådets hjemmeside også bidrar til.

Målsetningen var at villreinområdet ikke skulle ha utgifter knyttet opp til denne tjenesten.

Resultatet for 2015 viser at Villreintelefonen også dette året med en kvote på 700 dyr har gitt et overskudd på ca. kr. 25.000,-.

Fra oppsynsledelsen er det et klart råd til villreinområdet om at villreintelefonen må videreføres også kommende år og aktuelt nummer er allerede reservert. Oppsynsledelsen vil også påpeke at de vil etterstrebe å gi så gode og riktige opplysninger som overhode mulig for å "gi noe tilbake" for de midlene som tjenesten gir villreinområdet.

Det synes også riktig at midler som kommer inn via denne tjenesten øremerkes videre utbygging av sambandet i villreinområdet samt selve oppsynsutøvelsen.

Rovdyrproblematikk.

Det er riktig å nevne at det også gjennom vinteren 2015 er registrert en del jerveaktivitet i området. Det ble avlivet 2 tisper og 2 valper (1 yngling) av SNO denne vinteren. I tillegg er det antatt 1 yngling i Budalsområdet. Mye tyder på at det var 2 valper der for det foreligger foto av 2 valper fra sommeren 2015. Forollhogna er delt med hensyn til forvaltning av jerven (region 5 og 6). I korthet går dette ut på at det ikke skal være ynglende jerv i sørområdet mens det skal være yngling i nordområdet.

En har også tidligere år påpekt at Forollhognaområdet ikke blir sett på som en enhet i forvaltningssammenheng (er delt mellom region 5 og 6).

Noe er bedret, og nylig vedtak i rovviltnemnda i region 6 tyder på at det nå blir lik status for hele Forollhognaområdet i og med at det er vedtatt å trekke den delen av området som ligger i region 6 ut av yngleområdet for jerv i region 6. Mye tyder imidlertid på at vedtaket blir påklaget.

Tamreinovergang.

Forrige høst var et større antall tamrein (opp mot 600 - 700 dyr) inne i de østre deler av villreinområdet. Etter at sperregjerdet nå er oppført i sin helhet er det betydelig færre tamrein som har kommet seg inn i villreinområdet. En kjenner ikke eksakt antall som går der nå men en kan antyde ca. 100 dyr. Dette er dyr som delvis kom over før sperregjerdet ble slutført, dels dyr som har kommet seg gjennom / rundt gjerdet av ulike årsaker. Rutinene rundt sperregjerdet vil gå seg til gjennom erfaringer fra denne sommeren / høsten og nødvendige tiltak må gjøres slik at en på sikt får full effekt av sperregjerdet. Dette arbeidet vil prioriteres kommende vinter.

Sluttord.

Oppsynsrapporten 2014 hadde et forsidebilde byggingen av sperregjerdet. Selv om sperregjerdet da var nesten ferdig var det opp mot 700 dyr inne i villreinområdet høsten 2014. I løpet av sommeren 2015 er sperregjerdet fullført. Det har imidlertid vært noen innkjøringsproblemer og en del dyr har også denne sommeren / høsten kommet inn i villreinområdet, anslagsvis ca. 100 dyr. I tillegg tok reindriften ut 17 dyr i Berghøgdaområdet de første dagene av reinsjakta. En aktivitet som ikke gikk upåaktet hen men som en fant å være nødvendig selv om det skjedd til feil tidspunkt. Framover vil det bli arbeidet for å bedre rutinene rundt sperregjerdet slik at en luker bort mulighetene som reinen har benyttet denne sommeren. Selv om det ikke var registrert mye fotråte denne høsten knytter seg usikkerhet til hvordan dette vil utvikle seg framover. Dersom årlig dødelighet øker vil dette bli et forhold som en må ta hensyn til når årlige kvoter skal beregnes. Dette setter større krav til beregning av vinterstammen. Arbeidet med å få til forutsigbare og bedre overgangsavtaler må også fortsette og dette er det opp til rettighetshaverne å ta tak i framover.

Røros, 13. 11. 2015
Terje Borgos,
ansvarlig oppsynsleder

www.hognareinen.no

Nettstedet www.hognareinen.no har vært i drift siden 2005. Nettsida har fungert godt og er flittig brukt. Det ble imidlertid etablert ny hjemmeside i 2015. Denne er etter utvalgets mening bedre enn den gamle og ikke minst er den lettere å betjene og siden kan nå betjenes av flere personer i motsetning til den gamle siden (var knyttet opp mot en person). Det ble imidlertid en budsjettsprekke for arbeidet med hjemmesiden, se vedlagte regnskap. Etableringskostnadene ble større enn planlagt. Kostnader med jubileumsberetningen, som er skrevet av Arne Nyaas og som for øvrig ligger ute på hjemmesiden, er også bokført på denne posten. Dette forklarer budsjettsprekken på ca. kr. 90.000,-. Utvalget fant det imidlertid riktig å få skrevet en jubileumsfeiring slik at det driften av villreinområdet er sikret for ettertiden.

Vaabenhuset Nygård, Haldalen Sparebank og Bergans er våre samarbeidspartnere i nettsatsingen, og Arne Nyaas og sekretariatet sørger for drift og oppdateringer. Villreinområdet har nå også egen Facebook-side. Denne oppdateres av sekretariatet.

Villreinutvalgets kvote

Retningslinjer for villreinjakt, Forollhogna Villreinutvalg

Målet er å skaffe tilstrekkelig med inntjening, samtidig som en skal stimulere til rekruttering av nye jegere. Det er også viktig å beholde oppgjør per kilo for kategoriene kalv og simle. Øvrige kategorier selekteres ofte av andre årsaker.

Villreinutvalget har satt opp fire punkter i forbindelse med fordeling av kortene som villreinutvalget disponerer:

1. Offentliggjøring av søknadsmuligheter: Kvote og søknadsmuligheter legges ut på nettsidene www.hognareinen.no
2. Offentliggjøring av priser: Prisene for jakta legges ut på nettsidene når jakta annonseres.
3. Frist for søknader: Søknadsfristen settes til 1. juni.
4. Tildeling/utvalg av jeger: Inntjening er viktig, samtidig er rekruttering et viktig poeng. Utvalget har derfor vedtak om å prioritere som følgende: jegeropplæring/rekruttering, sponsorer som søker jakt, anbud på bukkkategoriene, tilfeldig trekking blant øvrige søkere.

Villreinutvalget hadde i 2015 tildelt 16 dyr. Bukkene ble solgt til anbudspris mens simlene og kalvene ble fordelt til skolene som deltok i utvalgets skoleprosjekt (finansiert gjennom skoleprosjektet) og 3 dyr til villreinutvalgets sponsorer (til ordinær pris). Resterende dyr ble tildelt søkerne i tråd med retningslinjene. Det ble dette året praktisert flytende pris i forhold til slaktevekt, en naturlig oppfølging av bestandsplanen. Inntektene fra salg av fellingsretter ga utvalget inntekter på til sammen kr 106.155,-

Tellinger 2015

59 kalver pr 100 simle/ungdyr

Kalvetelling 2015 viste **59 kalver pr 100 simle/ungdyr**. Tellinga ble gjennomført av Norsk institutt for naturforskning (NINA). Flyfotograferingen resulterte i **1365 dyr totalt: 487 kalver, 824 simle/ungdyr og 54 bukker**. Kalvetilveksten har variert mye på 2000-tallet, fra 66,5 kalver pr 100 simle/ungdyr i 2000 til 52,7 kalver pr 100 simle/ungdyr i 2010.

Strukturertelling 2015

Det ble gjennomført strukturertelling i ovennevnte område 21.09.2015. Stein Raae deltok på tellingen. I tillegg fikk vi informasjon om flokkenes lokalisering av fjelloppsyn Terje Borgos og Ingebrigt Storli. Reinen gikk spredt og været gjorde det vanskelig å få kontakt med alle flokkene. Det var også noen problemer med utstyret slik at oversikten bygger på et mindre antall dyr enn i et «normalår».

Totalt ble det opptalt 597 dyr, fordelt på 4 flokker. Strukturen ble beregnet til: 20,9 % kalv, 52,9 % simler, 5,4 % ungbukk, 3,4 % 2,5 årsbukk og 17,4 % eldre bukk - 3,5 år+.

Andelen bukk er mindre enn i 2014 og også under det som er målet i bestandsplanen (13 % ungbukk og 21 % bukk 3,5 år og eldre).

Minimumstelling vinteren 2016.

Det foreligger per dato ingen sikker vintertelling. Den den 9. mars var området tallemannskap oppe i fly. Forholdene på sørsiden av området var gode mens det nord for fylkesgrensen var store områder som var uten snø (avblåst). Resultatet ble totalt 1.054 dyr tallet. Dette antas å være ca. halvparten av stammen og det er planlagt ny telling så snart forholdene blir egnet. Eventuelle nye tall vil bli lagt fram under årsmøtet.

Tamreintrekk inn i villreinområdet

Villreinområdet har i løpet av året fulgt opp arbeidet med å få reist sperregjerde mellom villreinområdet og tamreinområdene på østsiden av Rørosbanen på strekningen Glåmos – Vongravsgrenda. Arbeidet startet arbeidet høsten 2014 da ca. 2/3-deler av gjerdet ble reist. Den gjenstående strekning ble slutført sommeren 2015 og gjerdet er nå derfor reist i sin helhet.

Forholdene siste høst viser at gjerdet har virket godt selv om det har vært noen «innkjøringsproblemer».

Førrige høst var et større antall tamrein (opp mot 600 - 700 dyr) inne i de østre deler av villreinområdet. Etter at sperregjerdet nå er oppført i sin helhet er det betydelig færre tamrein som har kommet seg inn i villreinområdet. En kjenner ikke eksakt antall som går der nå men en kan antyde ca. 100 dyr. Rutinene rundt sperregjerdet vil gå seg til gjennom erfaringer fra denne sommeren / høsten og nødvendige tiltak må gjøres slik at en på sikt får full effekt av sperregjerdet. Dette arbeidet vil prioriteres kommende vinter.

Ny beregning av tellende areal

Villreinutvalget har i løpet av året startet arbeidet med beregning av tellende areal. Grunnlaget for dette er at det i bestandsplanens punkt 1.1.1 står at: *Det er et mål for kommende planperiode å foreta en gjennomgang av tellende areal for de ulike jaktfelt for å få en riktig fordeling av tellende areal innen valdet.*

Arbeidet er foreløpig ikke slutført. Villreinutvalget har bestilt nytt kartmaterieell for å få fram ulikhetene mellom dagens tellende areal, villreinens leveområde slik det er beskrevet i Regional plan for Forollhogna samt villreinnemndas for slag til tellende areal. Dette innebærer at tildeling for 2016 vil skje på grunnlag av tidligere arealfordeling.

Sluttord

Forollhogna Villreinområde har fortsatt store utfordringer innen forvaltningen av villreinen. Det er nå i noen år fokusert på økende skadeskyting. Dette er fulgt opp fra villreinutvalgets side samarbeidet med Pers Naturvideo resulterte i en DVD som fokuserer på sikker og human jakt. Denne ble delt ut til samtlige villreinjegere i 2012 og nye jegere i 2013, 2014 og 2015.

Resultatene tyder på at arbeidet bærer frukter.

Videre vil utvalget sterkt anbefale at alle rettighetshaverne også dette året arrangerer kortutdelingsmøter med bistand fra oppsynskorpset. Vi har innen villreinområdet et meget godt skolert oppsynskorps med bred erfaring gjennom mange år som kan bistå rettighetshaverne.

Treningsskyting i forkant av jakta er også en forutsetning for at den enkelte jeger skal være best mulig forberedt på jakta. Antall treningsskudd har stor innvirkning på hvordan den enkelte jeger er i stand til å kjenne og håndtere sitt våpen. God våpenkunnskap og innskyting av geværet med riktig jaktammunisjon danner grunnlaget for et godt resultat.

En annen utfordring innen villreinområdet, er at jegerne er godt voksne menn med en høy gjennomsnittsalder. Villreinutvalget startet et utvidet arbeid opp mot ungdomsskolene rundt området i 2013, finansiert av midler fra villreinnemnda. Utvalget har fått nye bevilgninger i 2014 og 2015 og dette arbeidet vil fortsette. For at yngre jegere skal fatte interesse og komme på banen, må det legges til rette for dette. I første rekke må denne gruppen få tildelt jaktkort, og det bør lages et opplegg for jegere uten jakterfaring.

Det er gjennom flere år fokusert på nedgangen i slaktevektene. Utviklingen har vært bekymringsfull og vi må bort fra at jegerne kommer og gir uttrykk for at de må jakte flere dager for de dyrene de så var så små at de kunne de ikke skyte. Det må settes fokus på dette forhold fra rettighetshavernes side og prissystemene må følge målene i bestandsplanen og gi klare effekter for de som både skyter små dyr og de som skyter plussvariantene. Statistikken for siste år viser fortsatt at det er til dels store forskjeller i slaktevektene for simler og kalv skutt i de ulike bygder. Det synes naturlig at vektutviklingen styres gjennom uttaket av dyr og da spesielt gruppene simler og kalv. Villreinutvalget håper at det nå blir oppslutning om de tiltak som ligger i bestandsplanen. Villreinutvalget har også startet arbeidet med et prosjekt som skal dokumentere eventuelle endringer i kalvingstidspunkt. Bakgrunnen for dette er opplysninger om aktiv brunstaktivitet i månedsskiftet oktober – november høsten 2015 og den registrerte nedgangen i kalvevektene. Dette arbeidet fikk tilslutning blant rettighetshaverne i fellesmøte på Røros i januar og det legges fram som orienteringssak om prosjektet under årsmøtet.

Villreinutvalget vil takke alle som har bidratt med gode råd og hjelp til å løse de utfordringene vi har stått overfor.

Vingelen 30. mars 2016

Singsås 30. mars 2016

Haltdalen 30. mars 2016

Hallvard Urset
Leder

Helge Bjerkset / Aina Krigsvoll
Kasserer

Jon Arne Aasen
Styremedlem